

A Hegedüs Géza Városi Könyvtár 2020. évi beszámolója

- beszámoló kiegészítője a Mutatók elnevezésű dokumentum -

Szigethalom

Luttenberger Katalin

2021. április 1.

1. Rövid összefoglaló (max. 1500 karakter)
  - a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)
  - b. tárgyévi innovációk, innovatív lépések
  - c. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

A 2020. évet erősen meghatározta a koronavírus járvány. A kezdeti megtorpanások után a szakma jógyakorlatait átvéve nálunk is sikerült kiépíteni a megváltozott körülmények közepette való szolgáltatás eljárásrendjét, hogy biztonságban érezhessék magukat olvasóink, használóink és a kollégák is. A szép összeget jelentő érdekltségnövelő támogatás lehetővé tette, hogy az olvasói kívánságoknak megfelelhessünk és néhány műszaki fejlesztés is megvalósuljon. Az intézmény higiénes körülményeit javítja egy mosógép. Csaknem másfél évtizede használt és erősen elkopott irodai görgős székeink helyett strapabíró újakat szerezhettünk be. E két fontos beszerzésnél még meghatározóbb, hogy a SZIKLA számítógépes rendszerünkől nyilvántartásunk elérhetővé vált távolról és időben is függetlenül a nyitvatartástól a WEB OPAC modul segítségével, melyet szintén az érdekltségnövelő támogatásból fizettünk elő.

A működőképességünket sikerült megőrizni: csak két kollégánk lett covidos, de a körütekintésnek és a csoportbontásos működésnek ill. a home office-nak köszönhetően több kolléga nem lett beteg.

Működőképességünket pozitívan befolyásolta, hogy fenntartónk nehéz anyagi helyzete ellenére nem vonta meg forrásainkat, ezzel biztosította működésünk anyagi fedezetét.

2. Stratégiai célok végrehajtása (max. 1000 karakter)
  - a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által
  - b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

A könyvtár szolgáltatásainak népszerűsítése fontos cél. Az intézmény látogathatósága csak részben volt lehetséges: januártól március 14-ig, majd június 22-től november 10-ig. Ezen időszakban normál módban szolgáltattunk, év elején még megtartottuk a hagyományos programnak számító szépolvás- és szavalóversenyt. Később, a nyári időszakban már nem gondolkodhattunk nagy létszámú rendezvényekben, hiszen a járvány akkor is velünk volt, ha szolidabban is. A látogatási tilalom időszakában intenzívebben voltunk jelen a közösségi felületen, ezáltal tartva a kapcsolatot olvasóinkkal. Érdekes és színes tartalmakat közvetítettünk könyvtári facebook oldalunkon. Más könyvtárak gyakorlatából átvéve mi is meghonosítottuk az előre rendelt kölcsönzések és csomagátadások rendszerét novembertől. Ahhoz, hogy megfelelő legyen az újdonság dokumentumkínálat, sok segítséget jelentett az érdekltségnövelő és a Márai-program által felkínált támogatás.

3. Szervezet (max. 1000 karakter)

9 fővel működik könyvtárunk, ebből két fő technikai dolgozónk részmunkaidősből teljes munkaidős lett. Az alapterületi növekedésünk miatt ez már igencsak szükségessé és indokolttá vált.

Szakmai munkakörben dolgozik 4 fő felsőfokú és 3 fő (2 fő teljes munkaidős és 1 fő részmunkaidős, 4 órás) középfokú végzettséggel.

Ebben a szakmai létszámban benne van az igazgató. A mindennapi feladatok ellátására tulajdonképpen 6 fő (igazából 5,5 fő) áll rendelkezésre. Ez az 1000 m²-en felüli alapterület felügyeletére és ellátására csak szűken elegendő. Betegségek esetén a több műszakos működés ellátásához az igazgató is egyik vagy másik csapat

feladatellátójaként volt jelen.

4. Infrastruktúra (max. 1000 karakter)

- a. fizikai terek állapotának változása
- b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása
- c. egyéb infrastruktúra

A 2019. évi utolsó épületrész felújítás nyomán belső tereink tágassá váltak, kellő felületet adva dokumentumaink elhelyezéséhez és kényelmessé téve olvasóinknak, látogatóinknak.

Olvasó szolgálati pultunkat felszereltük leheletvédő fallal, hogy a járványügyi előírásoknak, szabályoknak megfeleljünk. Ehhez az anyagot vásároltuk meg és támogató segítségével házilagosan építettük fel, hogy minél költségtakarékosabban valósuljon meg.

Állományunk vonalkódolásához 2 címkenyomtatót vettünk: 1 gép a feldolgozó könyvtárosunk eszköze az állománybavétel munkafolyamatában. 1 gépet pedig részmunkaidős kollégánk használ a már meglévő állomány visszamenőleges vonalkódolásához.

Bútorzatunk gyarapodott: könyvszállító kocsikkal, irodai görgős székekkel és értékőr szekrényekkel.

5. Gyűjteményi információk (max. 2000 karakter)
  - a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés
  - b. gyűjteményfeltárás
  - c. állományvédelem
  - d. digitalizálás

Csaknem 70000 dokumentum biztosítja a kínálatot könyvtárunkban, melynek túlnyomó része könyv. Az elmúlt évben 2487 új dokumentumot tudtunk beszerezni, melyeket mind feldolgoztunk a Szikla integrált programmal. Állományunkon belül kedvelt a hangoskönyv gyűjtemény, csaknem 600 db-ból lehet válogatni.

Gyermekkönyvtári részlegünk elhelyezése is méltóvá vált. Külön figyelmet fordítunk ennek a részlegnek a gyarapítására, gondozására. Több mint az állomány negyedét teszi ki, közel 18000 kötetből tudnak szemelgetni ifjú olvasóink. 2020-ban közel 850 új dokumentum került ebbe az állományrészlegbe. Az új beszerzésű dokumentumoknál igyekszünk minél jobban törekedni a feldolgozás során arra, hogy jól visszakereshetőek legyenek, elsődlegesen tárgyszó felvétellel. A gyűjteményes dokumentumok analitikáit is elkészítjük ill. átvesszük a feldolgozás során az adatbázisból.

2020. járványhelyzete különösen fontossá tette az állományvédelmet a fertőtlenítés szempontjából. Az erre kidolgozott eljárásunkban minden visszahozott dokumentumot felületfertőtlenítettünk és 3 napra könyvkaranténba helyeztük. Csak ennek az időnek a lejártá után lehetett újból kölcsönözni.

A kölcsönzések, használatok során kiemelten ellenőrizzük dokumentumaink állapotát. Az elhasználdott példányokat selejtezzük és a még mindig keresetteket ill. tartalmában értékeseket jobb állapotúval cseréljük le.

Az állomány általános tisztítását folyamatosan végzik kollégáink. 2020-ban sajnos kevés külső segítségünk volt erre. Korábbi években közösségi szolgálatos diákok segítettek ebben a munkában. Az elmúlt év során ez sajnos nem volt lehetséges a járvány okán.

A korábbiakban felajánlott ajándékkönyv példányok sokszor tették lehetővé a cserét és pluszpéldány állománybavételét. Hála érte azoknak az olvasóinknak, akik ezeket az értékeket nekünk ajándékozták!

6. Szolgáltatások (változások, trendek) (max. 3000 karakter)
  - a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

- b. helyben elérhető szolgáltatások
- c. távolról elérhető szolgáltatások
- d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások
- e. online felületek (honlap, közösségi média)

A járvány uralta túlnyomó időben nagyon sokan elsősorban szórakoztató időtöltéshez keresték kölcsönzési szolgáltatásunkat. Bár sok gyerekirodalmat kölcsönöztünk, ezt elsősorban a szülőknek köszönhattuk, akik gondosan válogattak gyermekeiknek. A gyerekolvasók sajnos kevesen jártak könyvtárunkban fizikai valójukban.

Helyben igénybe vehető irodai szolgáltatásainkat sokan vették igénybe. Ebben is törekedtünk az érintésmentes szolgáltatás minél nagyobb biztonságú megvalósítására. Az e-mailben előre elküldött dokumentumok nyomtatását végeztük el. A technikát már alkalmazni nem tudó, idős olvasóinkkal kivételt tettünk és fénymásolási kéréseiket teljesítettük abban az időszakban, amikor már nem lehetett bent tartózkodni a könyvtár épületében.

Helyben válogatásra kevesebb mint fél évig volt lehetőségük olvasóinknak. Ezt a tilalmi időszakban sokszor fájlalták, hogy nélkülözniük kell. Igyekeztünk e-mailben, telefonon leadott kéréseiket teljesíteni. Ez jelentős többletmunkát foglalt magába, mert sok esetben többszöri oda-vissza üzenetváltásokban sikerült csak tisztázni, hogy ténylegesen mit szeretnének.

A Szikla WEB OPAC modult a lehető legjobbkor sikerült elindítani. Sok segítséget biztosítottunk az ezzel ismerkedőknek, hogy a látogatási tilalom idején is tudjanak keresni távolról állományunkban.

Rendezvényeink jó részét meghiúsította a kényszerű zárás. Már év elején is érzékelhető volt a szokásostól kisebb létszámú részvétellel zajló városi szépolvasó és szavalóversenynél, hogy a betegség uralja a helyzetet. Ennek ellenére ezeket a hagyományos programokat még meg lehetett tartani.

A civil szervezetek összejövetelei is erősen változó, lecsökkenő létszám mellett zajlottak.

Lényegesen kevesebb gyerekfoglalkozást lehetett tartani a korábbi évekhez képest.

Kiállítást is csak egyet lehetett megrendezni év elején. A meghirdetett rajzverseny pályaműveit már csak a facebook oldalunkon keresztül tudtuk megmutatni. A kollégák Szikla és DJP képzései online zajlottak a biztonság érdekében.

A klubfoglalkozás jellegű családi hangulatú Kisbogár baba-mama program volt a legnagyobb látogatottságú, még a kényszerű létszámkorlátok betartása mellett is.

Honlapunkon sokszor cseréltük az éppen aktuális információkat szolgáltatási időinkről, mindig alkalmazkodva az érvényes rendelkezésekhez.

Facebook oldalunkon is megjelentettük ugyanezen közleményeinket, de itt emellett még nagyon sok érdekes tartalmat osztottunk meg látogatóinkkal, követőinkkel. Itt emlékeztünk meg a jeles napokról, eseményekről is.

7. Minőségirányítás (max. 1000 karakter)
  - a. használói elégedettségmérés
  - b. önértékelés
  - c. megyei hatókörű városi könyvtár segítő szerepe a minőségirányítás előkészítésében (1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

A használói elégedettséget mértük az első negyedévben megtartott programunkon (szavaló- és szépolvasó verseny) ill. a nyári időszakban kérdőíveztünk a nyitvatartási idő változtatással kapcsolatban és ennek szabadszöveges pontjánál többen jeleztek vissza úgy, hogy az egyben értékelés volt. A legtöbben elégedettek voltak szolgáltatásainkkal, a szolgáltatási idővel, nyitvatartásunkkal ill. nyitottak voltak a kisebb változtatási szándékainkra.

Többször kapunk elismerő értékelést internetes vélemények formájában is. Elenyészően kevés a kritika, igazán negatív nem is volt. Olvasó-, használócentrikus működésünk hálás fogadtatásban részesül.

Mindemellett tudjuk, hogy még mindig van mit javítani szolgáltatásainkban. Pl. zökkenőmentesebbé tenni a hagyományos kölcsönzési folyamatot és áttérni a számítógépes kölcsönzésre. Megteremteni a könyvtár 2.0 szolgáltatási feltételeit.

8. Tudományos kutatás és kiadványok (max. 1000 karakter)
9. Partnerségi együttműködések (max. 1000 karakter)
  - a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség

Elvi keretei szerint együttműködésben vagyunk a település másik kulturális intézményével és az oktató, nevelő intézményekkel, az iskolákkal, óvodákkal.

2020-ban a járványügyi rendelkezések miatt sajnos ez most lényegesen kevesebb találkozást engedett. Pl. nem lehetett megtartani az iskolakezdő kisgyerekek Gólyanapját, melyen könyvtárunk eddig minden évben önkéntes segítő munkát végzett.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei (max. 1000 karakter)
  - a. a könyvtár megjelenése médiumokban
  - b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

Könyvtári híreinket, felhívásainkat rendszeresen közzétettük a helyi újságban, a Szigethalmi Híradóban, tájékoztatva használóinkat az aktuális működési rendről, mely sűrűn változott a járványhelyzet alakulásának függvényében. Az internetes tartalmakat mintegy előválogattuk és megosztottuk facebook

oldalunkon. Alternatív kézműves foglalkozásokat mutattunk be szintén ugyanitt. Egy korábban meghirdetett rajzpályázat munkáit is itt tettük közzé albumba rendezve. Saját összeállítású közleményplakátjainkon törekedtünk az informatívításra. Mindezzel együtt is az volt a tapasztalatunk, hogy kevesen vették a fáradságot, hogy megértsék a szolgáltatás változásainak miértjeit.

Külön tájékoztató útmutatót állítottunk össze és tettünk közzé az OPAC használatáról és népszerűsítettük ezt.

Telefonon, facebook üzenetben és e-mailben is sokszor egyeztettünk a hozzánk fordulókkal. A türelmes, megértő tájékoztatást hasonló toleranciával fogadták az érdeklődők.

11. Összefoglaló a megyei hatókörű városi könyvtár által (max 1500 karakter)
  - a. a megye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos tevékenységének intézményre gyakorolt pozitív hatásairól,
  - b. a könyvtár tevékenységét segítő 2020-ban nyújtott szolgáltatásairól,
  - c. a települési könyvtár fejlesztésével kapcsolatosan végzett koordináció keretében a fenntartónak megtett javaslatokról,

12. A koronavírus-járvány okozta változásokról (max 1500 karakter)
  - a. milyen új szolgáltatások jelentek meg a megváltozott pandémiás helyzetben a könyvtárhasználók kiszolgálására? (felsorolás)
  - b. részt vett-e valamilyen formában a könyvtár a koronavírus elleni helyi védekezésben?
  - c. milyen segítséget kapott a megyei könyvtártól a veszélyhelyzet és a járványügyi készültség alatt?

A járvány mérsékeltebb időszakában, amikor még nem jöhettek be a látogatók, de már kérhettek kölcsönzést előre leadott megrendelés alapján, az épületünk előtt kialakított átadó ponton bonyolítottuk le a kölcsönzési folyamatot. Mivel még nem számítógéppel kölcsönzünk, az átvételi aláírást egy összesített kölcsönző űrlapon valamennyi kölcsönzött dokumentumra egy aláírással teljesítették olvasóink. Így csökkentettük a túl hosszúra nyúló személyes kontaktusokat. Az e-mailen beérkező kéréseket, kérdéseket előbb írásban tisztáztuk le és ezután jöhettek el az összeállított csomagokért.

Településünkön más intézményekbe nem kérték segítségünket. A járvánnyal kapcsolatos közérdekű információk megosztásával segítettük a lakosság tájékoztatását.

A megyei könyvtár az intézményvezetői értekezletet az online térbe helyezte át és ez nagy segítséget jelentett a fertőzésveszélyes helyzetek kikerülésében. Az online találkozó keretein belül átadhattuk egymásnak tapasztalatainkat, jógyakorlatainkat, feltehetjük kérdéseinket.

A korábbi években rendre két különböző összeállítású beszámolót készítettünk éves tevékenységünkről: a település és a fenntartó számára az általa előírt szempontrendszer alapján és egy másik szempontrendszer mentén elkészítettet ugyanazokkal az adatokkal a Pest Megyei Könyvtár részére.

Az elmúlt év rendkívüli helyzetet teremtett, melyben a korábbi, kicsit hosszabb tárgyalású települési beszámolónk 5 évet felölelő szerkezete most az összehasonlításokban csak azt mutathatta volna meg – leglátványosabban a grafikonokon -, hogy számszerűleg milyen nagy mértékű visszaesés volt tapasztalható. Ezt sajnos mindannyian érezhettük személyesen is, a konkrét számok aligha vigasztaltak volna bárkit is. Az elmúlt évben pozitívumnak volt elkönnyvelhető minden kis lépés, amit a szorongató járványhelyzetben meg lehetett tenni: mi és olvasóink is mindannyian örültünk még a rövid idejű találkozási alkalmaknak is.

Végezetül köszönetemet fejezem ki fenntartónknak, hogy az elmúlt év nehézségei ellenére anyagi erejéhez mérten kiemelkedően támogatta a könyvtár működését és ezzel sok könyvtárat, kultúrát szerető ember napi mentálhigiénés kiegyensúlyozottságához járult hozzá, élhetőbbé téve a hétköznapiakat a kényszerű bezártság közepette.

Szigethalom, 2021. április 1.

Luttenberger Katalin
könyvtárigazgató